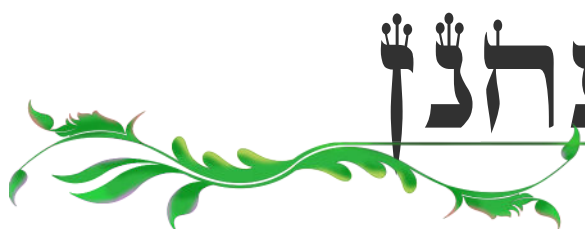

פרשת ואתחנן

קצר ומעניין לפרשת השבוע

זמני השבת

19:23	הדלקת נרות
19:35	מנחה
08:30	שחרית
10:00	תפילת ילדים
10:30	קידוש
18:00	מנחה
20:20	ערבית
20:19	צאת השבת

הודעות

ביום חמישי 3/8 בשעה 20:30 טיול לילי ופויקה למבוגרים לכבוד ט"ו באב. יהונתן וינטר יתן שיעור קצר במקום.

ביום רביעי תתקיים סדנת פסיפס נייר לילדים | 16-17: ילדים העולים לכיתות א-ג | 17:15-18:15: ילדים העולים לכיתות ד-ו.

תודה רבה לרב בצלאל קיסר על סדנת סופר סת"ם מרתקת ומהנה! כלהילדים התנסו בכתיבה על קלף אמיתי עם קסת ודיו.

מהו הדיבר הראשון בעשרת הדיברות? על כך יש שתי מחלוקות מרתקות בין הרמב"ם לשניים מקודמיו. המחלוקת הראשונה היא בינו לבין בעל "הלכות גדולות" (ר' שמעון קיירא), והשנייה – בינו לבין ר' יהודה הלוי.

המחלוקת הראשונה פשוטה: הרמב"ם מונה את הפסוק הפותח של עשרת הדיברות, "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים" כמצוות עשה, ואילו בעל הלכות גדולות אינו מונה משפט זה כמצווה כלל.

מדוע לא? הרמב"ן, בהשגותיו לספר המצוות, שיער כי גישת בעל הלכות גדולות היא כי האמונה בקיומו של האל, או קבלת עול מלכותו, הינה הנחת יסוד למצוות ולא מצווה בפני עצמה. הפסוק מציין קביעה המנמקת מדוע בני ישראל צריכים לקיים את רצון ה' - הוא הציל אותם והביאם אל מקום מבטחים ולכן עליהם לקבל את עול מלכותו. פסוק זה, אם כן, אינו אחד מעשרת הדיברות.

המחלוקת השניה היא בין הרמב"ם לריה"ל. כך כותב הרמב"ם בתחילת הלכות יסודי התורה: יסוד היסודות ועמוד החכמות, לידע שיש שם מצוי ראשון. והוא ממציא כל הנמצא ... ואם יעלה על הדעת שהוא אינו מצוי, אין דבר אחר יכול להימצאות. ואם יעלה על הדעת שאין כל הנמצאים מלבדו מצויים, הוא לבדו יהיה מצוי ... ידיעת דבר זה מצות עשה, שנאמר "אנכי ה' אלקיך".

ריה"ל חולק על כך. הוא רואה בפסוק הראשון בעשרת הדיברות את אחת הראיות למרכזיותה של יציאת מצרים באמונה ב-ה'. אכן, האמונה היהודית בספר הכוזרי שונה מאוד מתפיסת הרמב"ם; בספר הכוזרי האמונה היהודית אינה פילוסופית אלא חווייתית, וכך אומר החבר למלך הכוזרים:

"אני מאמין באלוהי אברהם, יצחק ויעקב, אשר הוציא את בני ישראל באותות ובמופתים ממצרים וכלכלם במדבר והנחילם את ארץ כנען, אחרי אשר העבירם את הים ואת הירדן במופתים רבים".

הוא ממשיך כי בהתגלות ה' במעמד הר סיני המילים הראשונות לא היו "אני בורא העולם ובוראכם", אלא "אנכי ה' אלוהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים". כלומר: הברית ש-ה' כרת עם בני ישראל בהר סיני לא עוגנה בבריאה שאירעה בעבר הרחוק אלא ביציאת מצרים שאירעה שבועות ספורים קודם לכן.

בלב היהדות נמצאת תפיסה כפולת פנים של מהותו של האל ויחסיו עם העולם, המתגלמת בשני כינויי העיקריים במקרא - אלוקים ו-ה' (שם הוויה). מצד אחד, שם אלוקים המייצג את בורא העולם, האל האוניברסלי הנגיש לכל אדם, יהודי ו שאינו יהודי. היבט אלוהות זה נתפס כעילה הראשונה להיווצרות העולם, הכוח שהניע את שרשרת האירועים שיצרה את החיים.

היבט נוסף, השכיח יותר במקרא, הוא שם ה', שם הוויה, ושם זה מייצג את יחסו לקורותיה של אומה אחת - ישראל. ה' מתערב בהיסטוריה של עם זה, כורת עימם ברית מיוחדת שאינה דומה לברית העולמית שכרת עם האנושות בתקופת נוח.

הרמב"ם שהיה פילוסוף הדגיש את ההיבט האוניברסלי והנצחי של האל, ואילו ריה"ל, המשורר, את הקשר הייחודי לעם ישראל.

